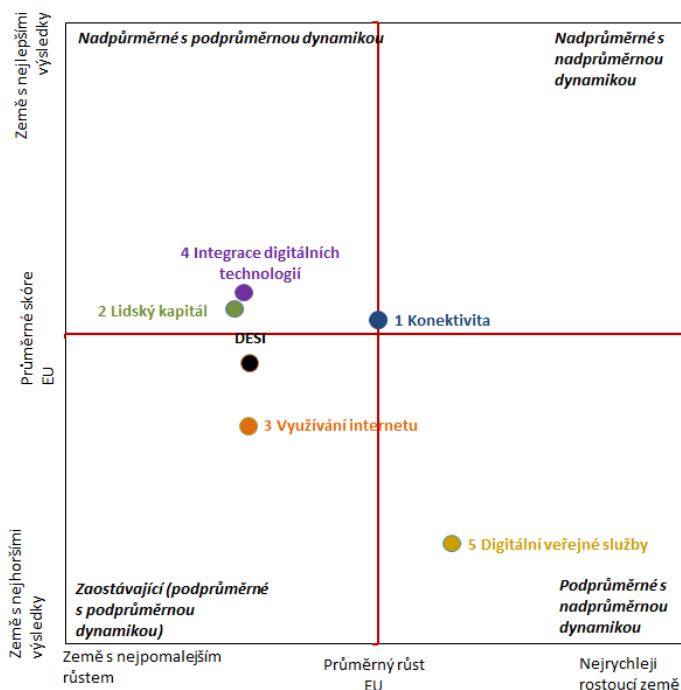

Zpráva o pokroku v digitální oblasti v Evropě (EDPR) 2016

Zpráva doplňující profil země v souvislosti s indexem digitální ekonomiky a společnosti (DESI)¹

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká republika se mezi 28 členskými státy EU v indexu digitální ekonomiky a společnosti (DESI) za rok 2016 podle Evropské komise² řadí na 17. místo, což oproti 15. místu z předešlého roku představuje pokles. Česká republika spadá do skupiny **zaostávajících**³ států, neboť její skóre DESI je pod průměrem EU a v uplynulém roce rostlo pomaleji než skóre EU jako celku. V oblasti konektivity Česká republika dosahovala průměrných výsledků, ale pokrok je pomalý v oblasti lidského kapitálu a téměř totéž platí pro integraci digitálních technologií v podnicích. Kurčitěmu pokroku došlo ve vývoji digitálních veřejných služeb, ale výsledky zůstávají na straně nabídky i poptávky omezené.

Výsledky České republiky v pěti oblastech indexu DESI v porovnání s dalšími zeměmi EU

1 – Konektivita

V oblasti konektivity jsou výsledky a pokrok České republiky na úrovni odpovídající průměru EU. Země si udržuje svoji úroveň pokrytí pevným širokopásmovým připojením v případě domácností (98 %) a pokročila v pokrytí přístupovými sítěmi nové generace (NGA) (73 %), přičemž její výsledky jsou o něco lepší, než činí průměr EU (97 %, resp. 71 %). Ve venkovských oblastech však pokrytí přístupovými sítěmi nové generace (NGA) dosahuje u domácností pouze 6 %; to je výrazně pod průměrem EU, který činí 28 %. Podíl účastníků se smlouvou o odběru pevného vysokorychlostního (>= 30 Mb/s) širokopásmového připojení činí 31 % účastníků, což se blíží průměru EU, který činí 30 %. Pokud jde o mobilní sítě, sítěmi LTE je pokryto více než 90 % populace. Nicméně z hlediska přidělování harmonizovaného pásma se Česká republika s 55 % zařadila v EU na 23. místo. Výběrové řízení pro kmitočtová pásma 1 800 MHz a 2 600 MHz vyhlášené dne 3. února 2016 by podle očekávání mělo zvýšit míru přidělení pásem na 64 %, avšak i tak se jedná o úroveň pod průměrem

¹ Index digitální ekonomiky a společnosti (DESI) je kompozitní index, který zavedla Evropská komise (GŘ CNECT), aby mohla hodnotit pokrok při rozvoji digitální ekonomiky a společnosti v členských zemích EU. Jedná se o soubor příslušných ukazatelů sdružených do 5 oblastí: konektivita, lidský kapitál, využívání internetu, integrace digitálních technologií a digitální veřejné služby. Země jsou rozděleny do čtyř skupin: nadprůměrné s nadprůměrnou dynamikou, nadprůměrné s podprůměrnou dynamikou, podprůměrné s nadprůměrnou dynamikou a zaostávající (tj. podprůměrné s podprůměrnou dynamikou). Další informace o indexu DESI najdete na adrese <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

² Profil České republiky v rámci indexu DESI: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/czech-republic>

³ Dalšími zaostávajícími zeměmi jsou Bulharsko, Řecko, Francie, Maďarsko, Polsko a Slovensko.

EU, který činí 69 %. Pokud jde o podíl účastníků se smlouvou o odběru mobilního širokopásmového připojení, Česká republika je pod průměrem EU (71, resp. 75 účastníků na 100 osob).

V programovém období 2014–2020 Česká republika vyčlenila významnou část Evropských strukturálních a investičních fondů na zavádění širokopásmové infrastruktury. V Operačním programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPEIC) je k dispozici 520 mil. EUR, což by mělo postačovat k výraznému překlenutí rozdílu v pokrytí širokopásmovým připojením ve venkovských oblastech. Tato intervence je však pozdržena: Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost byl přijat pozdě a předem stanovená tematická podmínka⁴ ještě nebyla splněna (ke konci dubna).

Zavádění širokopásmového připojení ve venkovských oblastech je zásadní pro firmy i občany ve venkovských oblastech. Česká republika stále ještě neprovedla směrnici o snižování nákladů⁵, která by mohla přispět k překonání infrastrukturních nedostatků.

2 – Lidský kapitál

V oblasti lidského kapitálu jsou výsledky České republiky těsně nad průměrem EU, ale pokrok je pomalý. Češi jsou v digitální oblasti relativně gramotní a 57 % občanů má alespoň základní digitální dovednosti. Počet absolventů vědeckých, technických a matematických oborů (tzv. STEM oborů) je stabilní, přičemž tento druh titulu má ve věku 20 až 29 let 17 Čechů z 1 000, což je stejný počet jako v předchozím roce a lehce pod průměrem EU. Absolventi STEM oborů jsou důležitým faktorem, pokud jde o používání digitálních i špičkových technologií v ekonomice.

Dne 1. července 2015 vláda schválila národní Strategii digitální gramotnosti ČR na období 2015 až 2020, jejímž cílem je připravit občany na používání digitálních technologií za účelem celoživotního osobního rozvoje a zlepšit kvalitu jejich života a začlenění do společnosti. Strategie si klade za cíl zajistit, aby pracovní síla byla digitálně gramotná, a podporovat zaměstnance (zejména v malých a středních podnicích a osoby samostatně výdělečně činné) v plném využívání potenciálu digitálních technologií, odstranit nedostatky v oblasti digitálních dovedností a zvýšit konkurenceschopnost země. Nejrůznější opatření obsažená ve Strategii digitální gramotnosti představují důležitý krok vpřed, pokud jde o politiku České republiky v oblasti digitální gramotnosti. Strategie předpokládá celkové finanční náklady ve výši asi 270 mil. EUR, přičemž financování bude zajišťováno ze státního rozpočtu a fondů EU.

Pro Českou republiku bude realizace tohoto komplexního plánu velkým přínosem.

3 – Využívání internetu

Ve využívání internetových služeb jsou výsledky České republiky pod průměrem EU a její pokrok je omezený. Čeští uživatelé internetu se zapojují do celé řady on-line činností. Mají poměrně velký zájem o používání internetového bankovníctví (58 %) a rovněž o nakupování on-line (52 %). Čtou on-line zpravodajství, poslouchají hudbu, sledují filmy, hrají on-line hry a používají internet ke

⁴ Předběžná podmínka 2.2. týkající se infrastruktury sítí nové generace (NGN) v rámci Evropských strukturálních a investičních fondů na programové období 2014–2020 je vymezena takto: Existence vnitrostátních nebo regionálních plánů sítí nové generace (NGN), které zohledňují regionální opatření k dosažení cílů EU v oblasti vysokorychlostního přístupu k internetu se zaměřením na oblasti, kde trh není schopen poskytnout otevřenou infrastrukturu za dostupnou cenu a v kvalitě v souladu s pravidly EU pro hospodářskou soutěž a státní podporu, a poskytují dostupné služby zranitelným skupinám.

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/61/EU ze dne 15. května 2014 o opatřeních ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací (Úř. věst. L 155, 23.5.2014, s. 1)

komunikaci prostřednictvím sociálních sítí. Na druhou stranu používání on-line videohovorů je stále mnohem méně běžné.

4 – Integrace digitálních technologií

V oblasti integrace digitálních technologií v podnicích jsou výsledky České republiky nad průměrem EU, ale dosahovaný pokrok je omezený. V rámci EU patří české malé a střední podniky v on-line prodeji ke špičce, ale hrozí jim ztráta tohoto postavení (pokles na 6. místo z loňského 2. místa). I přes určité zpomalení české podniky využívají možností a výhod nabízených digitálními technologiemi ke zlepšení efektivity a produktivity i k získání přístupu k většímu trhu. 23 % malých a středních podniků nabízí on-line prodej (oproti 16 % v EU jako celku) a 12 % nabízí on-line prodej i do zahraničí (oproti 8 % v EU jako celku).

Dne 15. září 2015 byla přijata národní iniciativa „Průmysl 4.0“. Následný „Akční plán pro implementaci Průmyslu 4.0“ obsahuje opatření na podporu dalšího rozvoje digitální ekonomiky prostřednictvím investic a standardizace, aplikovaného výzkumu, rozvoje lidských zdrojů a celoživotního vzdělávání, kyberbezpečnosti a příslušných právních předpisů, uplatňování inovativních technologií v energetice, dopravě a chytrých městech.

Hlavní body: Průmysl 4.0

Dne 15. září 2015 byla přijata národní iniciativa Průmysl 4.0. Tato strategie shrnuje výchozí situaci České republiky pro účely rozsáhlého provádění průmyslové revoluce a řeší problémy, jako jsou technologické předpoklady a vize, aplikovaný výzkum, standardizace, bezpečnost, trh práce, vzdělávací systém a regulační prostředí. Dlouhodobým cílem této iniciativy je udržet a zlepšit konkurenceschopnost České republiky.

První průmyslovou revolucí byla mechanizace výroby s využitím vodního a parního pohonu; druhá zavedla masovou výrobu s pomocí elektrické energie; třetí, digitální revoluce, vedla k automatizaci výroby; čtvrtou průmyslovou revolucí přinesly chytré sítě zahrnující vývoj a výrobu výrobků, logistiku a zákazníky.

5 – Digitální veřejné služby

V oblasti digitálních veřejných služeb jsou výsledky České republiky pod průměrem EU, ale je dosahováno pokroku. V rámci EU má Česká republika jeden z nejnižších podílů uživatelů služeb elektronické veřejné správy. V roce 2015 pouze 12 % uživatelů internetu zasílalo veřejné správě formuláře on-line, zatímco průměr EU činí 32 %. Nízké využívání on-line veřejných služeb je odrazem nedostatků v nabídce těchto služeb. Například v rámci standardní interakce s veřejnou správou lze v průměru provést pouze 70 % kroků plně on-line, zatímco průměr EU je 81 %.

Dne 2. listopadu 2015 česká vláda schválila „Strategii rozvoje ICT služeb veřejné správy“. Dokument shrnuje současnou situaci, pokud jde o rozvoj elektronické veřejné správy, včetně stávajících nedostatků a problémů. Jsou stanovena konkrétní opatření, včetně vymezení větší role Rady vlády pro informační společnost a pověření útvaru hlavního architekta eGovernmentu na ministerstvu vnitra dohledem nad efektivitou veřejných výdajů ve veřejné správě v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT). V rámci Integrovaného regionálního operačního programu spolufinancovaného z prostředků EU se předpokládá vyčlenění velkého množství prostředků na financování rozvoje služeb elektronické veřejné správy. Dalším pozitivním vývojem v této oblasti je přijetí nového zákona upravujícího povinnost všech úřadů zveřejňovat informace v otevřeném, strojově čitelném formátu a povinnost veřejné správy používat bezpečné názvy internetových domén s DNSSEC.

Pro Českou republiku bude provádění přijaté strategie velkým přínosem. Prostřednictvím různých platforem a finančních mechanismů EU přispívá ke sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy EU – například prostřednictvím platformy Join-up <https://joinup.ec.europa.eu/>, programu ISA <http://ec.europa.eu/isa/> a Nástroje pro propojení Evropy (CEF) <https://ec.europa.eu/cefdigital>.